

INTRODUCERE

Disciplina **Drept civil. Parte generală** este înscrisă în planul de învățământ în cadrul disciplinelor cu caracter teoretico-aplicativ ca urmare a faptului că ea reprezintă partea absolut necesară pentru studiul următoarelor aspecte ale dreptului civil – respectiv: drepturile reale, obligațiile civile, contractile și succesiunile și chiar procedura civilă.

Dreptul civil este dreptul de fiecare zi, el cuprinzând totalitatea raporturilor juridice patrimoniale și nepatrimoniale care se stabilesc între participanții la circuitul civil.

În sistemul dreptului românesc, dreptul civil are un rol deosebit de important, întrucât el contribuie la ocrotirea valorilor (drepturilor subiective) ale persoanelor fizice și juridice. De asemenea, dreptul civil reprezintă o garanție a formării unei conștiințe juridice corecte .

Un aspect important al rolului pe care îl ocupă dreptul civil în sistemul dreptului românesc constă în poziția sau funcția sa de a fi *drept comun* față de alte ramuri de drept. În acest sens, art. 2 alin. 2 din Codul civil stabilește că „prezentul cod este alcătuit dintr-un ansamblu de reguli care constituie dreptul comun pentru toate domeniile la care se referă litera sau spiritual dispozițiilor sale”.

Având în vedere aceste aspecte, cunoștințele de drept civil, parte generală sunt absolut necesare în exercitarea profesiei de jurist.

Obiectivele cursului

Cursul își propune să prezinte studenților o serie de aspecte teoretice și practice privind dreptul civil, partea generală. De asemenea sunt abordate o serie de aspecte legate de particularitățile diferitelor instituții ale dreptului civil, cum ar fi: capacitatea civilă, consimțământul, actul juridic, prescripția extinctivă.. Parcurgând această disciplină studenții își vor putea însuși modul în care sunt reglementate principalele instituții ale dreptului civil, iar în anii următori de studio al dreptului civil vor aprofunda sau completa unele dintre noțiunile însușite la acest curs.

Competențe conferite

După parcurgerea acestui curs, studentul va dobândi următoarele competențe generale și specifice:

1. Cunoaștere și înțelegere (*cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei*);

✓ *identificarea de termeni, relații, procese, perceperea unor relații și conexiuni în cadrul disciplinelor juridice;*

✓ *utilizarea corectă a termenilor de specialitate din domeniul juridic;*

✓ *definirea / nominalizarea de concepte ce apar în partea generală a dreptului civil;*

✓ *capacitatea de adaptare la noi situații apărute pe parcursul avansării cu studiul dreptului civil.*

2. Explicare și interpretare (*explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei*)

- ✓ *generalizarea, particularizarea, integrarea unor domenii juridice;*
- ✓ *realizarea de conexiuni între elementele de Drept civil. Parte generală.*
- ✓ *argumentarea unor enunțuri în fața celorlalți participanți la circuitul civil sau la realizarea actului de justiție;*

- ✓ *capacitatea de analiză și sinteză a instituțiilor studiate.*

3. Instrumental-aplicative (*proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare*)

- ✓ *relaționări între elementele ce definesc fiecare instituție de drept civil studiată;*
- ✓ *descrierea unor instituții de drept civil, parte generală;*
- ✓ *capacitatea de a transpune în practică cunoștințele dobândite în cadrul cursului;*
- ✓ *abilități de cercetare, creativitate în domeniul juridic;*
- ✓ *capacitatea de a concepe proiecte și de a le derula activități juridice;*
- ✓ *capacitatea de a soluționa litigii apărute în activitățile desfășurate în cadrul unei organizații internaționale.*

4. Atitudinale (*manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice / promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice / valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice / implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice / angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane / instituții cu responsabilități similare / participarea la propria dezvoltare profesională)*

- ✓ *reacția pozitivă la sugestii, cerințe, sarcini didactice, satisfacția de a răspunde la întrebările clienților;*
- ✓ *implicarea în activități științifice în legătură cu disciplina drept civil. Parte generală;*
- ✓ *acceptarea unei valori atribuite unui obiect, fenomen, comportament, etc. conform legislației în vigoare;*
- ✓ *capacitatea de a avea un comportament etic în fața celorlalte subiecte de drept;*
- ✓ *capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea analizei juridice;*
- ✓ *abilitatea de a colabora cu specialiștii din alte domenii.*

Resurse și mijloace de lucru

Cursul dispune de manual scris, supus studiului individual al studenților, precum și de material publicat pe Internet sub formă de sinteze, teste de autoevaluare, studii de caz, aplicații, necesare întregirii cunoștințelor practice și teoretice în domeniul studiat. În timpul convocărilor, în prezentarea cursului sunt folosite echipamente audio-vizuale, metode interactive și participative de antrenare a studenților pentru conceptualizarea și vizualizarea practică a noțiunilor predate. Activități tutoriale se pot desfășura după următorul plan tematic, conform programului fiecărei grupe:

1. Introducere. Obiectul dreptului civil
2. Raportul juridic civil. Actul juridic civil
3. Condițiile actului juridic civil
4. Prescripția extinctivă

Teme de control (TC)

Desfășurarea temelor de control se va derula conform calendarului disciplinei și acestea vor avea următoarele subiecte:

1. Raportul juridic civil (caracterizare generală, subiecte, conținut, obiect) – 2h
2. Prescripția extinctivă – cursul prescripției extinctive: reguli privind începutul cursului prescripției extinctive, suspendarea, întreruperea, repunerea în termenul de prescripție extinctivă). Decăderea (termene, domeniu de aplicare, regim juridic, efecte) – 2h

Metoda de evaluare:

Examenul final la această disciplină este un examen scris, sub formă de subiecte redacționale și întrebări de tip grilă, ținându-se seama de participarea la activitățile tutorial și rezultatul la temele de control ale studentului.

Structura cursului

Cursul este compus din 7 unități de învățare:

Unitatea de învățare 1.	Introducere. Normele de drept civil. Obiectul dreptului civil. Metoda de reglementare și principiile dreptului civil (2 ore)
Unitatea de învățare 2.	Izvoarele dreptului civil. Aplicarea și interpretarea legii civile (2 ore)
Unitatea de învățare 3.	Raportul juridic civil. Noțiune. Caractere juridice Părțile și conținutul raportului juridic civil (4 ore)
Unitatea de învățare 4.	Actul juridic civil. Noțiuni generale, clasificare, condiții de valabilitate (6 ore)
Actul juridic civil. Modalitățile actului juridic civil
Unitatea de învățare 5.	Efectele actului juridic civil (4 ore)
Unitatea de învățare 6	Prescripția extinctivă – noțiuni generale, funcții. Domeniul Termene (4 ore)
Unitatea de învățare 7.	Prescripția extinctivă – cursul prescripției extinctive - început, întrerupere, suspendare, repunere în termen (4 ore)

Teme de control (TC)

Desfășurarea temelor de control se va derula conform calendarului disciplinei și acestea vor avea următoarele subiecte:

1. Raportul juridic civil
2. Actul juridic civil – unitatea de învățare 4
3. Prescripția extinctivă – unitatea de învățare 7

Bibliografie obligatorie:

1. **G. Boroș, C. A. Angheliescu**, *Curs de drept civil. Partea generală*, București, 2012
2. **E. Lupan, I. Sabău**, *Tratat de drept civil*, București, 2006
3. **G. Beleiu**, *Drept civil roman. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil*, București, 2007
4. **I. Reghini. Ș. Diaconescu, P. Vasilescu**, *Introducere în dreptul civil*, Cluj-Napoca, 2008
5. **G. Răducan, G.T. Maravela**, *Drept civil. Culegere de spețe*, București, 2008
6. **Colecția revistei „Fiat Justitia”**
7. **VI. Hanga, M. D. Radu** – *Limba latină pentru juriști*, Edit. Albastră, Cluj-Napoca, 2006
8. **Noul cod civil. Note, Corelații, explicații**, Editura C.H. Beck, București, 2011
9. **F.A. Baias ș.a.**, *Noul Cod civil. Comentariu pe articole*, Editura C.H. Beck, București, 2012
10. **10.G. Răducan, M. Voineag, C. M. Niță, M. Dinu, R. C. Ilie**, *Teste grilă pentru concursuri și examene*, Editura Hamangiu, 2015

Metoda de evaluare:

Examenul final se susține sub formă scrisă, pe bază de grile și subiecte în extenso, ținându-se cont de participarea la activitățile tutoriale și rezultatul la temele de control ale studentului.

Unitatea de învățare 1

Introducere. Normele dreptului civil. Obiectul dreptului civil. Metoda de reglementare și principiile dreptului civil.

1.1. Introducere

1.2. Obiectivele și competențele unității de învățare

1.3. Conținutul unității de învățare

1.3.1. Obiectul dreptului civil

1.3.2. Normele de drept civil

1.3.3. Metoda de reglementare

1.3.4. Principiile dreptului civil

1.4. Îndrumător pentru autoverificare

1.1. Introducere

Expresia „*drept civil*” este susceptibilă de mai multe înțelesuri.

Într-o primă aserțiune, prin drept civil se desemnează *posibilitatea subiectului activ* de a avea o anumită conduită, de a pretinde subiectului pasiv o conduită corespunzătoare, iar, în caz de nevoie, de a recurge la forța de constrângere a statului.

Într-o a doua aserțiune, prin drept civil se desemnează o *ramură de drept*, adică un ansamblu de norme juridice.

O altă accepțiune este aceea de *ramură a științei*.

Vom defini dreptul civil ca *acea ramură de drept care cuprinde ansamblul normelor juridice ce reglementează raporturile patrimoniale și nepatrimoniale stabilite între persoane fizice și juridice aflate pe poziții de egalitate juridică*.

1.2. Obiectivele și competențele unității de învățare

Obiectivele unității de învățare:

- cunoașterea părții introductive a disciplinei;
- definirea termenilor juridici utilizați;
- cunoașterea caracteristicilor termenilor și instituțiilor analizate;
- definirea conceptelor utilizate;

Competențele unității de învățare:

- studenții vor putea să definească termeni precum drept civil, relații patrimoniale și nepatrimoniale, principiu al dreptului civil;
- studenții vor putea să descrie particularitățile și caracteristicile termenilor studiați;
- studenții vor putea să identifice instituțiile studiate.

Timpul alocat unității de învățare:

Pentru unitatea de învățare nr.1, timpul alocat este de 2 ore.

1.3. Conținutul unității de învățare

1.3.1. Normele de drept civil

Norma de drept civil este acea regulă general și abstract care reglementează conduita subiectelor în raporturile juridice.

Forma specifică de exprimare a normelor de drept civil se numește *izvor de drept civil*.

Principalele izvoare ale dreptului civil sunt actele normative (Constituția, legile, ordonanțele Guvernului, hotărârile Guvernului, ordinele, instrucțiunile și regulamentele conducătorilor organelor central ale administrației de stat, actele emise de organele administrației publice locale.

Uzanțele sunt recunoscute ca izvor de drept civil numai în măsura în care nu contravin ordinii publice și bunelor moravuri, și doar dacă partea interesată face dovada existenței lor (art. 4 alin. 1 coroborat cu art. 5 alin. 1 C.civ.)

Nici *doctrina* de specialitate și *jurisprudența* nu sunt considerate izvoare de drept civil.

După caracterul normei prescrise, normele juridice se

clasifică în norme *dispozitive* și norme *imperative*. Cele dispozitive sunt acelea care suplinesc sau interpretează voința subiecților de drept civil, și permit părților să deroge de la dispozițiile pe care le cuprind. Ele pot fi permissive (permit subiecților de drept civil să aibă o anumită conduită) și supletive (suplinesc voința părților). Normele imperative prevăd o conduită care trebuie respectată în mod obligatoriu și sunt *onerative* (a avea o anumită conduită) și *prohibitive* (interzic expres o anumită conduită).

După finalitatea textului legal, adică interesul ocrotit, normele civile sunt de *ordine publică* (ocrotesc un interes general) și de *ordine privată* (ocrotesc un interes individual).

În funcție de întinderea câmpului de aplicare, normele de drept civil se împart în *norme generale* (se aplică în toate cazurile) și *norme speciale* (se aplică numai în cazurile expres stabilite de lege).

1.3.2. Obiectul dreptului civil

Obiectul dreptului civil este format din *relații patrimoniale* și *nepatrimoniale*, în care părțile se găsesc pe *poziție juridică de egalitate*.

Raportul juridic *patrimonial* este acel raport social care, datorită conținutului lui economic poate fi evaluat în bani. Raporturile patrimoniale pot fi: raporturi juridice reale și obligaționale.

Raportul juridic *nepatrimonial* este acel raport juridic social care nu are un conținut economic.

După *felul subiecților* lor, deosebim trei feluri de raporturi juridice civile:

- raporturi care se stabilesc numai între persoane fizice;
- raporturi juridice care se stabilesc numai între persoane juridice;
- raporturi juridice care se stabilesc între persoane fizice și juridice.

Subiectele raportului juridic civil, indiferent care ar fi acestea sunt pe *poziție juridică de egalitate*, adică nici una